

REVIZE STRATEGIÍ A LEGISLATIVY V OBLASTI KLIMATU A ENERGETIKY

Pavel Zámyslický

Sekce ochrany klimatu / Odbor politiky ochrany klimatu

Ministerstvo životní prostředí

Pavel.Zamyslicky@mzp.cz

TÉMATATA, KTERÁ REZONUJÍ...

- Program a priority nové Evropské komise (po volbách do EP)
- Debata o cíli k roku 2040
- Implementace FIT for 55
- Příprava SEK, POK a NEKP
- Revize ETS a zavedení ETS2
- Implementace CBAM
- Implementace NZIA a příprava plánu CCUS
- Předpokládané investice a finanční zdroje

NOVÝ EVROPSKÝ PARLAMENT (720 MEP) PRO 2024 - 2029

Politické skupiny v EP	Počet mandátů
EPP – Evropská lidová strana (Křesťanští demokraté)	188
S&D – Progresivní aliance socialistů a demokratů v EP	136
Patriots – Patrioti pro Evropu	84
ECR – Evropští konzervativci a reformisté	78
Renew – Renew Europe	77
Greens/EFA – Zelení / Evropská svobodná aliance	53
Left – Levice v EP	46
ESN – Evropa suverénních národů	25
NI – Nezařazení poslanci	33

Volby v ČR se uskutečnily ve dnech 7.–8. června 2024 a byli v nich zvoleni kandidáti těchto politických subjektů:

- **ANO 2011** – 7 mandátů
- **SPOLU** – 6 mandátů
- **PŘÍSAHA a MOTORISTÉ** – 2 mandáty
- **STAČILO!** – 2 mandáty
- **Starostové a osobnosti** – 2 mandáty
- **Piráti** – 1 mandát
- **SPD a Trikolora** – 1 mandát

NOVÁ EK NASTUJUJE

EUROPE'S CHOICE

**POLITICAL GUIDELINES
FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION
2024–2029**

Ursula von der Leyen

Candidate for the European Commission President

Strasbourg
18 July 2024

PROGRAM NOVÉ EK

We need a new European Prosperity Plan to:

- *Make business easier and deepen our Single Market;*
- *Build a Clean Industrial Deal to decarbonise and bring down energy prices;*
- *Put research and innovation at the heart of our economy;*
- *Boost productivity with digital tech diffusion;*
- *Invest massively in our sustainable competitiveness;*
- *Tackle the skills and labour gap.*

A Clean Industrial Deal

We have made historic progress in setting out our climate ambitions and have shown that we can successfully reduce our emissions while growing our economy.

We must and will stay the course on the goals set out in the European Green Deal.

The climate crisis is accelerating at pace. And there is an equally urgent need to decarbonise and industrialise our economy at the same time.

We must focus on **implementing the existing legal framework for 2030** – in the simplest, fairest and most cost-efficient way.

We need a new Clean Industrial Deal for competitive industries and quality jobs in the first 100 days of the mandate.

Our full focus will be on **supporting and creating the right conditions for companies** to reach our common goals. This means simplifying, investing and ensuring access to cheap, sustainable and secure energy supplies and raw materials.

This will prepare the way towards the 90% emission-reduction **target for 2040** which we will propose to enshrine in our **European Climate Law**. At every step, we will work in partnership with industry, social partners and all stakeholders.

We will put forward an **Industrial Decarbonisation Accelerator Act** to support industries and companies through the transition.

This will channel investment in infrastructure and industry, in particular for energy intensive sectors. It will support European lead markets for the development, production and diffusion in industry of clean tech. It will also help to speed up related planning, tendering and permitting processes.

We must bring down energy bills for companies and households.

Thanks to European measures, renewables have reached a record high, accounting for 50% of EU electricity power generation over the last year. Dependence on Russian fossil gas has been substantially reduced and energy savings have brought down overall consumption.

However, we still face many challenges. Our energy market must work better to bring prices down and ensure consumers benefit from the lower production costs of clean energy.

We will continue to bring down energy prices by moving further away from fossil fuels, reinforcing joint procurement for fuels, and developing the governance needed for a true **Energy Union**.

We will scale-up and prioritise investment in clean energy infrastructure and technologies.

This will include renewables and low-carbon technologies, grid infrastructure, storage capacity and transport infrastructure for captured CO2. We will also invest in energy-efficiency measures, the digitalisation of our energy system and the deployment of a hydrogen network.

Beyond this, we must use the power and size of our market to secure supplies. This is why I will propose to activate and extend our **aggregate demand mechanism** to go beyond gas and include hydrogen and critical raw materials.

We will work on new **Clean Trade and Investment Partnerships** to help secure supply of raw materials, clean energy and clean tech from across the world.

By leading by example at home, **I want Europe to remain a leader in international climate negotiations**, building on recent EU initiatives on global issues such as methane, carbon pricing and global targets for renewables and energy efficiency.

We will set out our **global climate and energy vision** ahead of COP30 in Brazil in

Reaching climate neutrality by 2050 will require a wide range of innovative technologies, in areas from mobility to energy. For instance, the 2035 climate neutrality target for cars creates predictability for investors and manufacturers. Getting there will require a technology-neutral approach, in which e-fuels have a role to play through a targeted amendment of the regulation as part of the foreseen review.

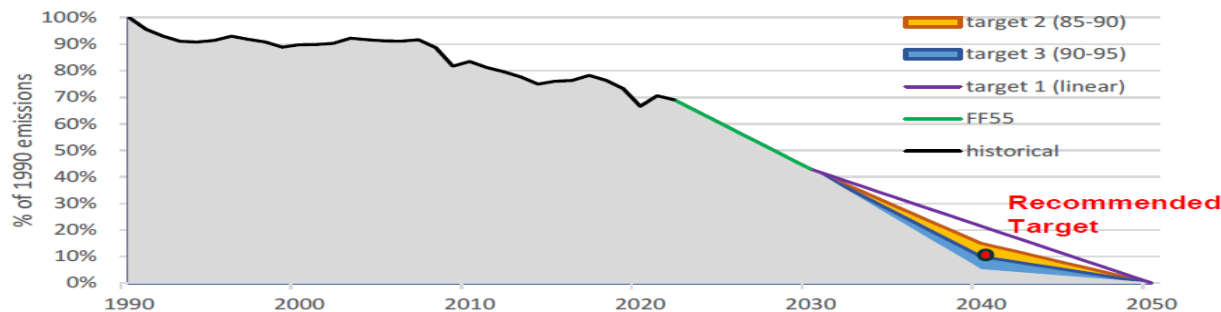
IMPLEMENTACE BALÍČKU FIT FOR 55

CÍL EU PRO ROK 2040

- EK zveřejnila sdělení, kterým zahajuje diskusi o redukčním cíli pro emise do 2040
- Hodnotí 3 scénáře z nichž jako doporučený uvádí ten, který dosahuje 90% snížení do 2040.
- Pro splnění tohoto cíle analýza ukazuje, že v roce 2040:
 - Zbývající „hrubé“ emise skleníkových plynů v EU by měly být nižší než 850 Mt CO₂-ekv
 - Odstraňování uhlíku (pozemní a průmyslové) by mělo dosáhnout až 400 Mt CO₂
 - Orientační rozpočet na emise skleníkových plynů na období 2030–2050 ve výši 16 Gt CO₂eq
- EK návrh učinila na základě ECL (a i s ohledem na doporučení nez. vědeckého panelu) a teprve nová EK přijde s legislativním návrhem.

Profile of the net GHG emissions over 1990-2050

Evropské dekarbonizační cíle

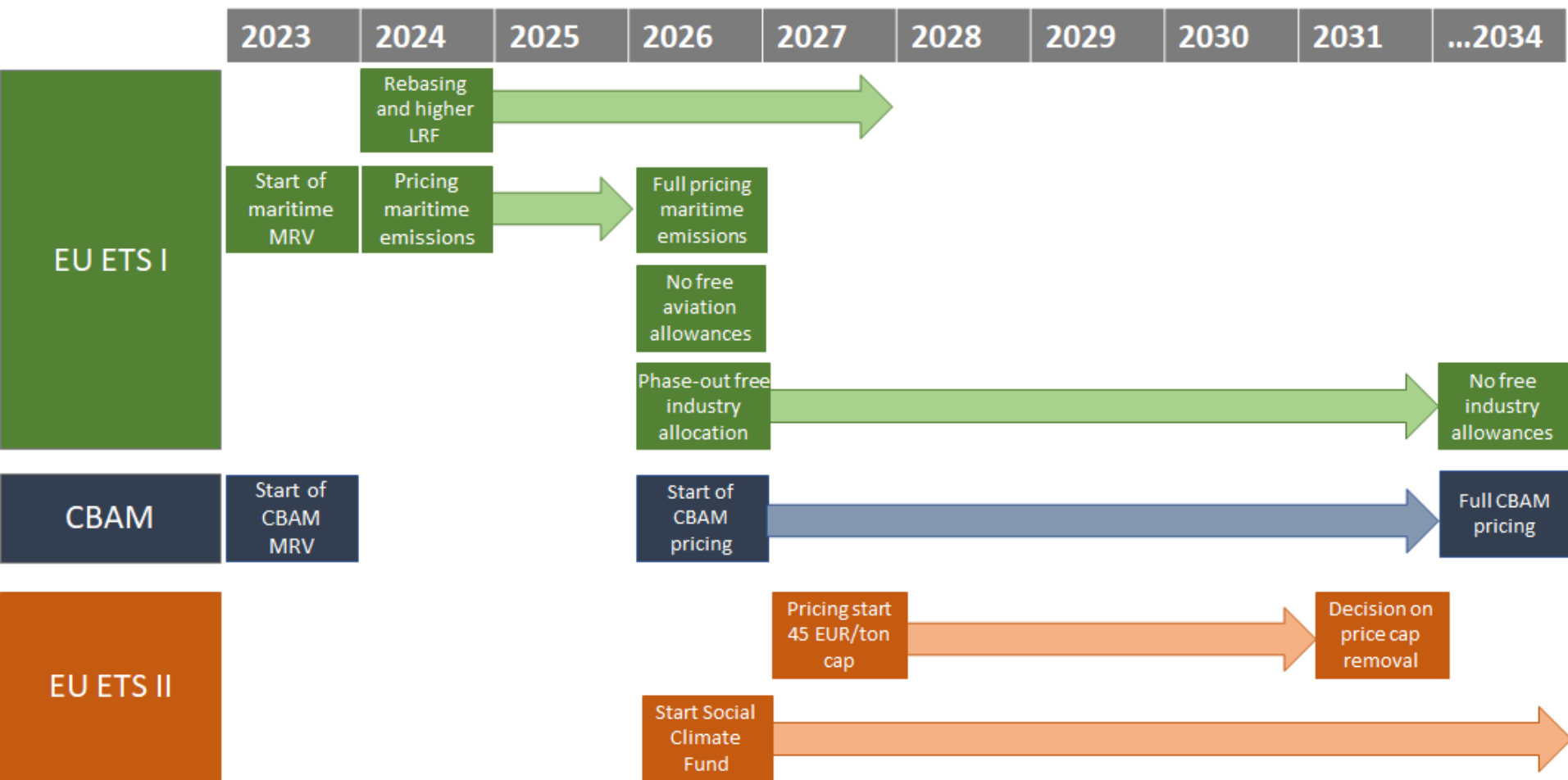
- **Vláda schválila pozici ČR k návrhu emisního cíle 2040:**
 - **90% snížení oproti 1990 je příliš ambiciózní, jde o frontloading opatření o jednu dekádu, který je může prodražit**
 - **potřebujeme znát analýzu dopadů (po sektorech, po členských státech)**
 - **zároveň srovnat ambici s konečnými verzemi Národních klimaticko-energetických plánů**
 - **zatím neznáme ani distribuční mechanismus na jednotlivé členské státy**
 - **neznáme enabling conditions (budou pokračovat finanční mechanismy, zjednoduší se pravidla veřejné podpory apod.)**
 - **výsledek: „měkká“ nepodpora (podpora může být zvážena do budoucna)**
- **Kontext:**
 - **pohled MŽP: důležité je sedět u stolu pro vyjednávání budoucího rámce 2030+**
 - **MŽP navrhovalo podporu s výhradami, ale i schválený přístup toto umožňuje**
 - **Scénář WAM3 v návrhu NKEP směřuje k cca minus 85 % českých emisí v roce 2040**

CÍL EU PRO ROK 2040 – DALŠÍ KONTEXT A CO NÁS ČEKÁ...?

- V roce 2023 na COP28 bylo dokončeno první hodnocení plnění cílů Pařížské dohody (GST)
- Všechny smluvní strany Pařížské dohody mají (co nejdříve ve 2025) předložit své nové cíle (NDCs) pro rok 2035
- Nová EK (po červnových volbách do EP) tedy velmi pravděpodobně navrhne úpravu ECL, vč. cíle do 2040 a dílčí cíl EU pro rok 2035 v rámci nového EU NDC
- Projednávání a schvalování lze očekávat během 2025 (PL a DK PRES)
- Půjde o legislativu (revizi ECL), kde je pro schválení v Radě potřeba kvalifikované většiny (QVM) a následně dohoda s EP v rámci trialogu
- Role Evropské rady v tomto procesu je nejasná
- EK počítá se začátkem revize post-2030 legislativy (např. ETS) v roce 2026.
- Potká se s diskusí o budoucí podobě fondů 2028+ (VFR/OP/JTF/...)
- Vazba na vyhodnocení NECP, ale třeba i National Building Renovation Plans (odeslání 2025)
- Revize governance – redukce počtu podcílů pro OZE a EE?

IMPLEMENTACE EU ETS A CBAM

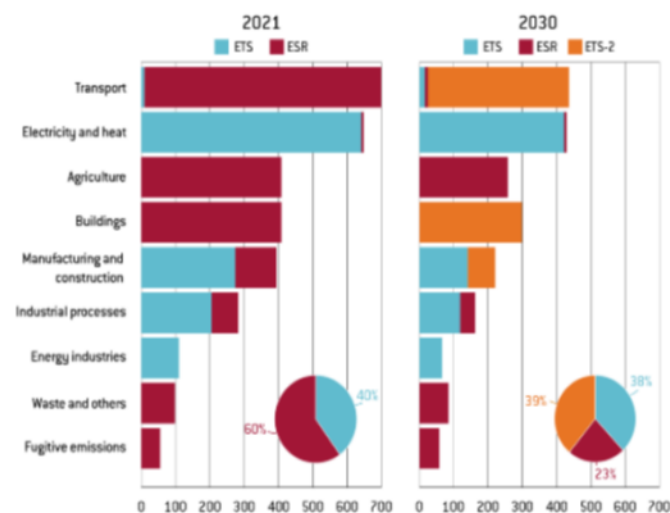
ETS I a bezplatná alokace 2026-2030, aj.

- **Novela zákona implementující ETS I (Sněmovní tisk 697/0)**
- <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=697&CT1=0>
- **Řeší především správu výnosů z aukcí (Výbor/Rada) – od 2026 přes SFŽP a SR.**
- **Požadavek směrnice od 2025 100 % výnosů musí jít na klima**

- **Výpočet NIMs – probíhá kontrola dat – návrh bude EK zaslán během podzimu**
- **Plány klima neutrality pro emisně intenzivní průmysl a teplárny (nekrácení (20%) resp. extra alokace (30%) - probíhá kontrola plánů – návrh bude EK zaslán během podzimu**
- **CBAM – registr již funguje, sbíráme a kontrolujeme data, čekáme na vydání DA od EK, MF připravuje zákonnou úpravu (způsob kontroly, sankce). Revize ve 2025 (vhodné by bylo doplnit prahy pro vstup – 90% emisí od 10 % dovozců).**
- **Bezplatná alokace pro výrobu vodíku (nad 5t denně) – součást EU ETS bez ohledu na zdroj energie pro výrobu.**

Zavedení ETS2 (od 2027)

- Návrh zavedení ETS2 má MŽP připraven (už drahnou dobu)
- Shoda je na uspíšení procesu transpozice a zavedení ETS2 doplněním k novele ETS1 v Poslanecké sněmovně
- Zrychlený postup je procesně nestandardní, nicméně věcně je potřeba zajistit kvalitu schváleného zákona intenzivní konzultací s partnery (plnohodnotná náhrada MPŘ)
 - semináře MŽP, s dohodnutým dalším konzultačním procesem
- Cílení na účinnost zákona od 1.1.2025, aby nevzniklo legislativní vakuum
- Nyní se zavede část ETS2 v části povolování (pro povinné subjekty ze strany MŽP) a monitoring+reportingu
- Vlastní systém obchodování a vyřazování povolenek (kde se předpokládá účinnost od 2027) se zavede následně
- Paralelně běží příprava plánu SKF

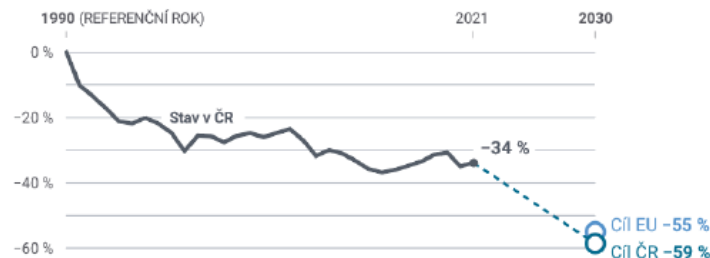

AKTUALIZACE STRATEGIÍ (NEKP, SEK A POK)

NKEP, SEK a POK

- Snaha o soulad těchto tří strategických dokumentů, úzká spolupráce MŽP a MPO, koordinace na Platformě
- Společný analytický základ (scénáře modelované SEEPIA, nejde o predikce vývoje)
- Společný harmonogram (schválení vládou v září 2024) – termín pro odevzdání byl 30.6.
- Dekarbonizace elektroenergetiky, teplárenství a průmyslu a dopravy je důležitou stavební kostkou
- Urgentní úkol: Odchod od uhlí (z důvodu dekarbonizace/vliv ceny povolenky, zajištění zdrojové přiměřenosti v elektroenergetice) – dozdvojování (1,5-2,5 GW), LOLE \leq 7 h/rok
- Systémový přístup: Pohled od strany zajištění potřeb (úspory energie), využití dostupného odpadního a obnovitelného tepla (tepelná čerpadla), využití místních obnovitelných zdrojů (geotermie, bioplyn, udržitelná biomasa), diverzifikace dodávaných paliv (biometan, obnovitelný vodík)
- Provazba na další strategie (Vodíková strategie, Akční plán ČM, Hospodářská strategie,...)

Aktualizace NEKP, SEK a POK

zdroj dat: Národní inventarizační zpráva ČR, Evropská komise

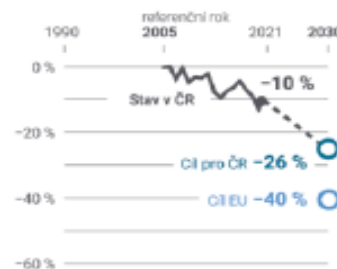
Snížení emisí v sektorech EU ETS

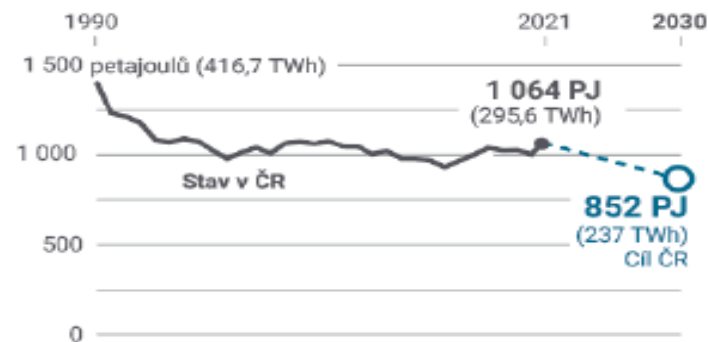
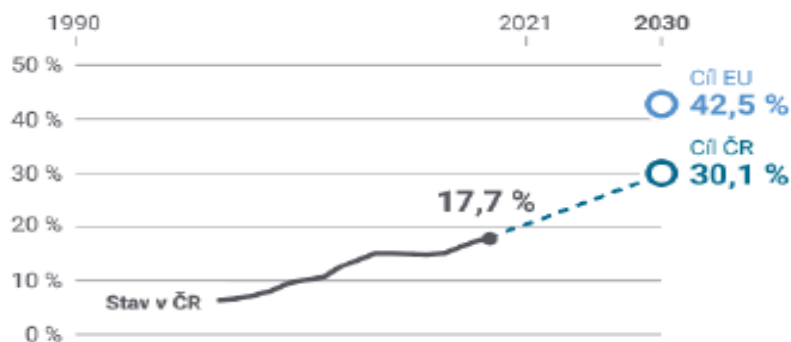
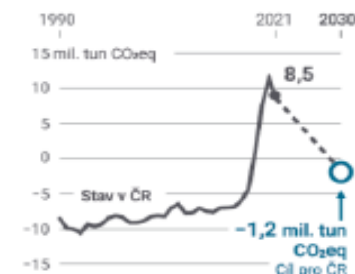
Snížení emisí v budovách a silniční dopravě (EU ETS 2)

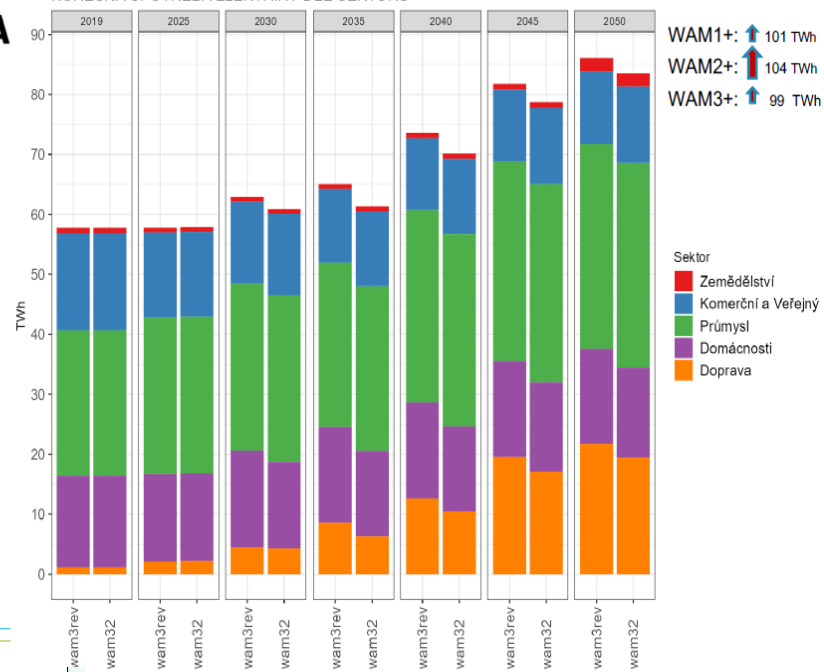
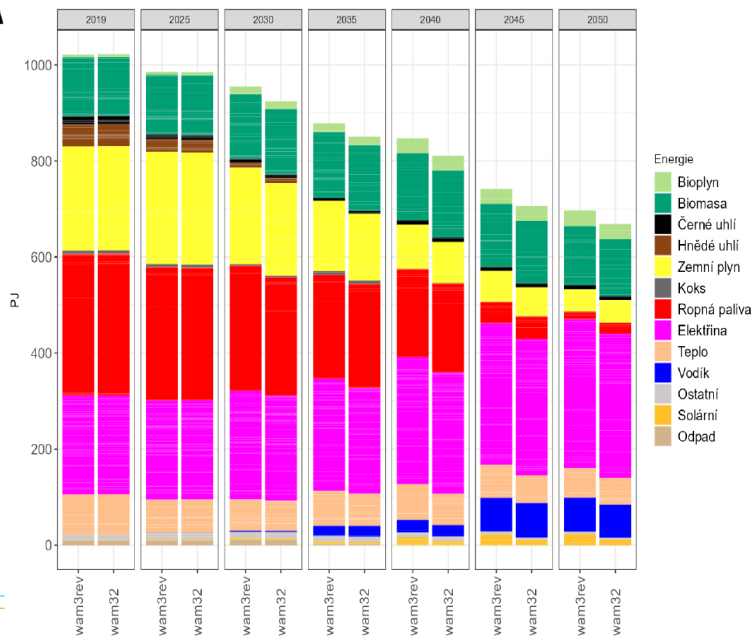
Snížení emisí mimo EU ETS (Nařízení o sdílení úsilí)

Zvýšení pohlcení skleníkových plynů v sektoru využití půdy a lesnictví LULUCF)

zdroj dat: Národní inventarizační zpráva ČR, Evropská komise

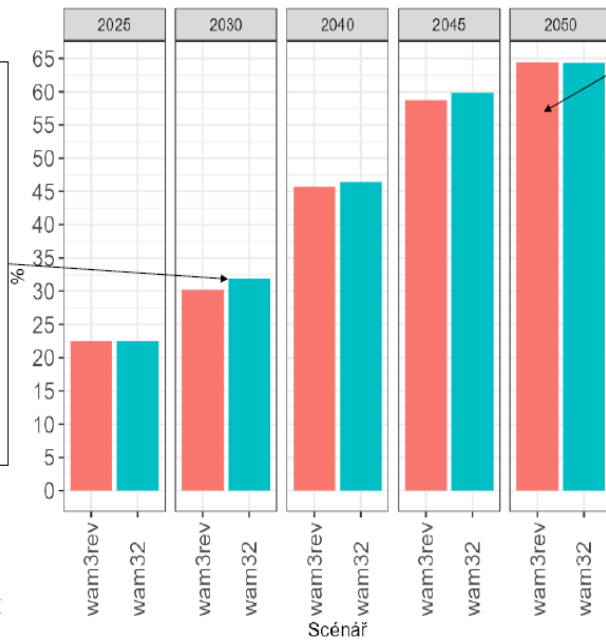

Podíl OZE na hrubé konečné spotřebě

2030:

- WAM3rev 30,1 %
- WAM32 32,0 %

- nižší poptávka (vytápění a doprava) ve WAM32: +1 p.b.
- vyšší FVE a VtE ve WAM32: +1 p.b. (0.8 p.b. FVE, 0.2 p.b. VtE)

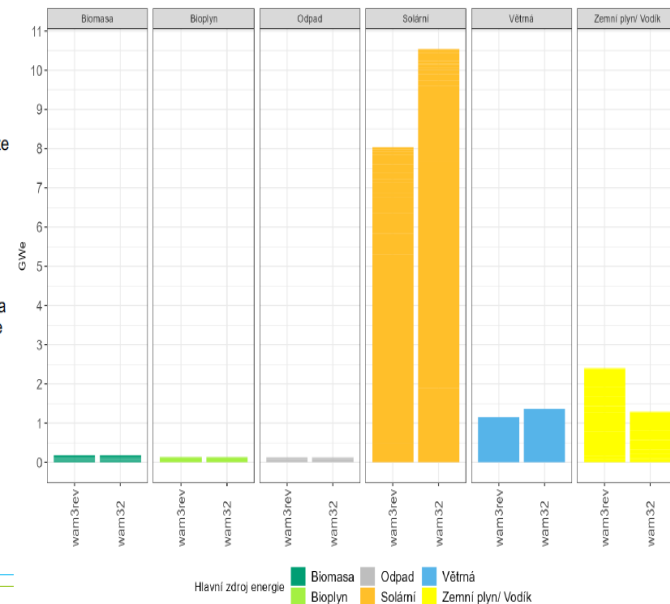
Kapacity roce 2030:

- v grafu uvedeny pouze nové kapacity
- stávající FVE i VtE i plynové zdroje jsou v provozu
- vyšší podíl střešních a průmyslových FVE ve WAM32

scenář

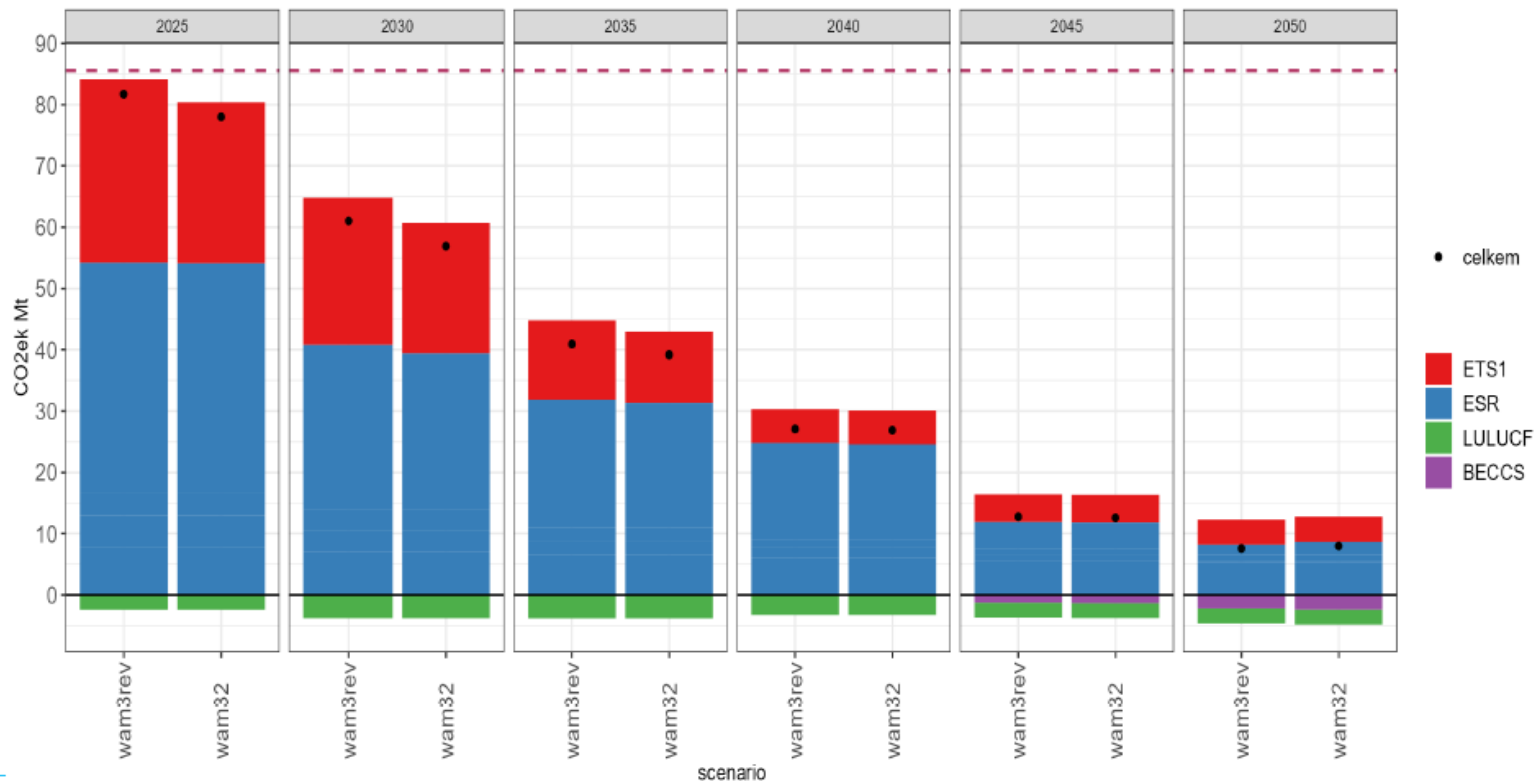
- WAM3rev
- WAM32

INSTALOVANÉ KAPACITY VÝROBY ELEKTRINY NOVÝCH ZDROJŮ V 2030

CELKOVÉ EMISE GHG

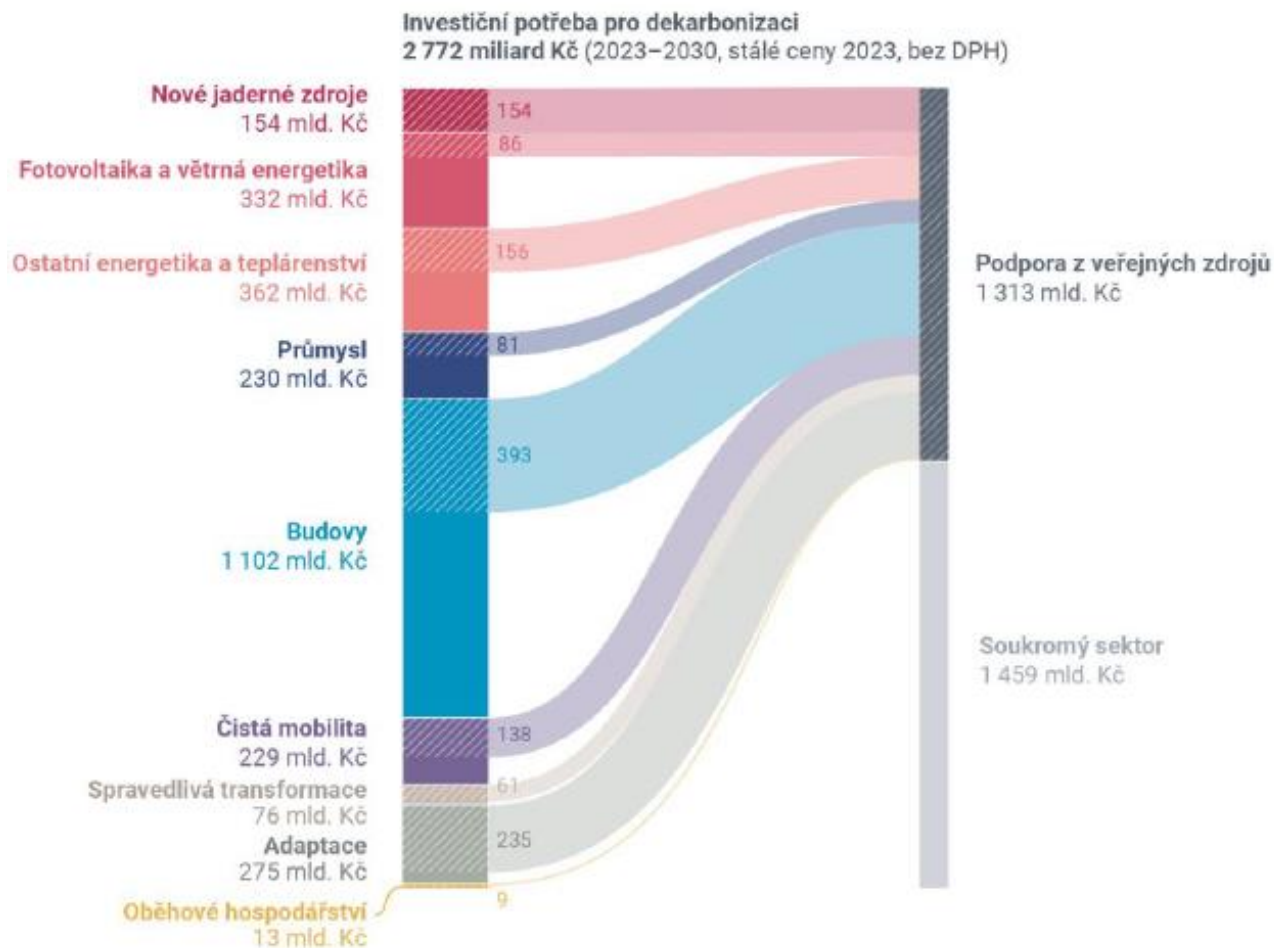
(s vyznačeným cílem 55% snížení emisí do 2030)

Emisní cíle 2050

- ETS a ETS2 nestačí, aby byly dosaženy cíle klimatické neutrality
- ~8 mil. tCO₂ek, dosaženo jen za přispění BECCS
 - ☐ +4 Mt v modelovaných sektorech
 - ☐ +6,5 Mt v nemodelovaných sektorech (kromě LULUCF)
 - ☐ -2,4 Mt v LULUCF

NEKP – náklady transformace a zdroje financování

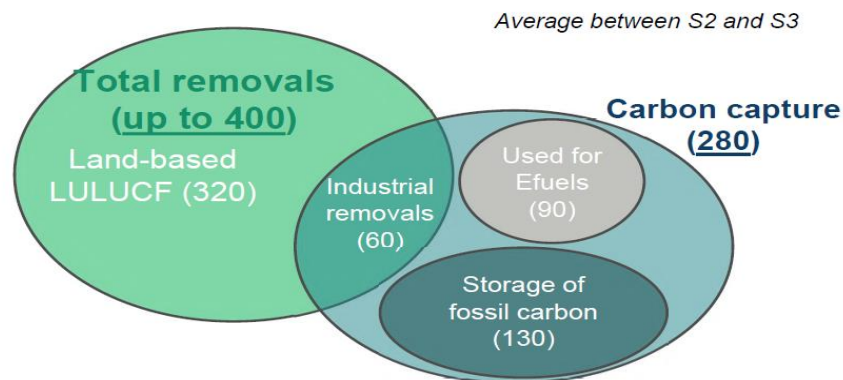
IMPLEMENTAZIONE NZIA A CCS-U

PRŮMYSLOVÉ HOSPODAŘENÍ S UHLÍKEM

- EK zveřejnila (spolu s návrhem k cíli pro 2040) i sdělení Směrem k ambicióznímu průmyslovému hospodaření s uhlíkem pro EU
- Sdělení přichází ve stejné době, kdy byla dosažena politická shoda na podobě aktu o průmyslu pro nulové čisté emise (NZIA). Jakmile tento akt vstoupí v platnost, stane se závazným cíl vytvořit na úrovni EU **do roku 2030** kapacitu pro geologické ukládání **50 milionů tun CO₂ ročně**. Na základě posouzení dopadů doporučeného scénáře EK v oblasti klimatu pro rok 2040 by se tato kapacita měla **do roku 2040** navýšit až na **280 milionů tun** a cca **450 mil ve 2050**. Délka přepravní kapacity 19000 km ve 2040. Povinnost pro ČS zmapovat vhodné lokality a informovat o nich.

Carbon capture and removals

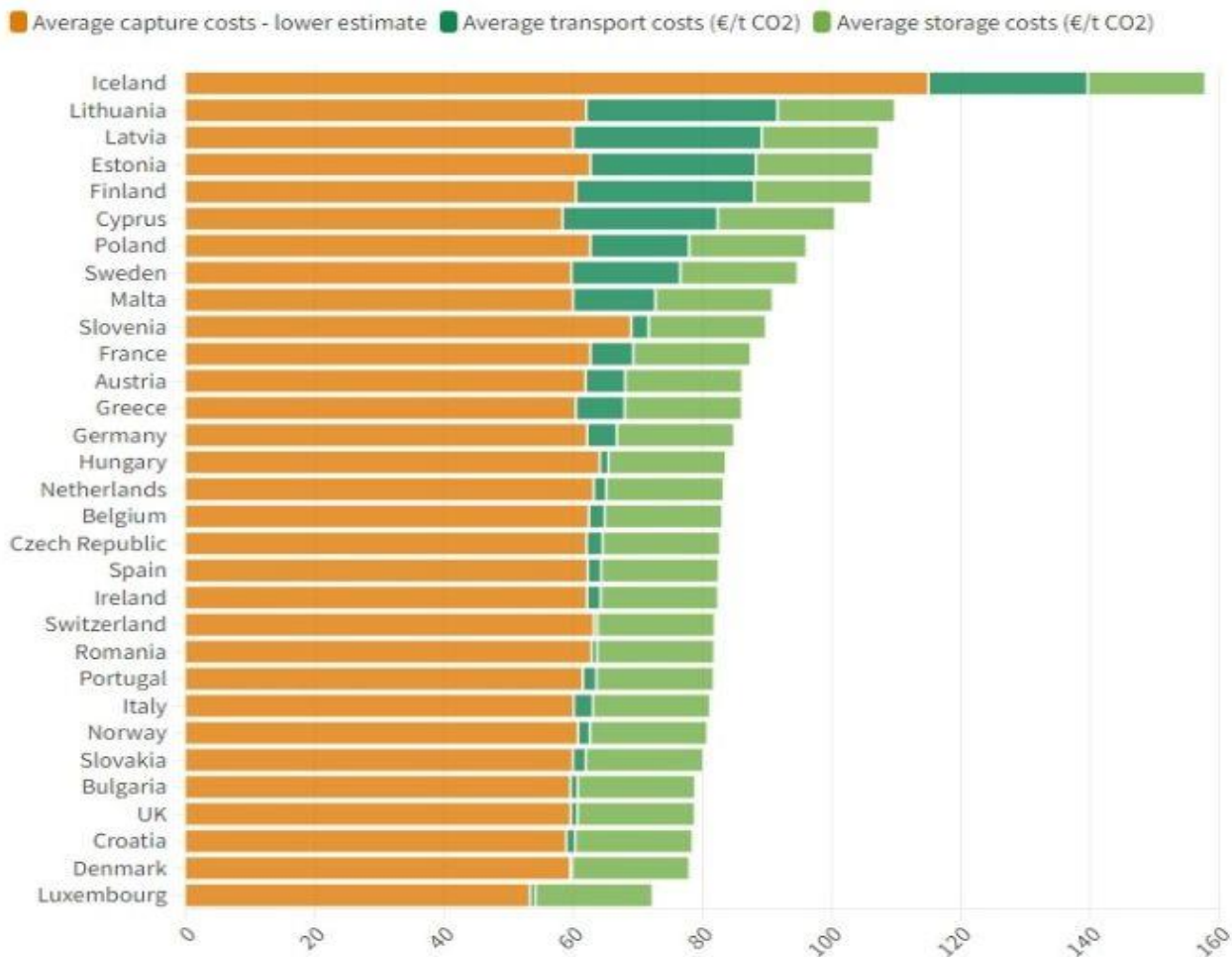

Derived from IA Main document (1/5), Table 6 and Table 7

PŘÍPRAVA ČESKÉHO PLÁNU PRO CCUS PRÁVĚ PROBÍHÁ...

CCS would typically be competitive with a €90/t carbon price in a hypothetical best-case scenario

Countries by average cost of CCS, in hypothetical best-case scenario, at existing industrial facilities (€/t CO₂)

Source: Clean Air Task Force • *In CATF's hypothetical 'New pipeline possible scenario', a flat 18 €/t storage cost applied, and cost variation only comes down to difference in pipeline length. Carbon Pulse

DOBŘÉ ZPRÁVY NA KONEC...

Aktuální informace

o schvalování a čerpání investic z Modernizačního fondu

~ 290
mld. Kč

Přehled výzev pro příjem žádostí o podporu z programů Modernizačního fondu 2024

vyhlášených a plánovaných v roce 2024

PROGRAM PODPROGRAM	číslo výzvy	zaměření výzvy	PŘEDPOKLÁDANÉ TERMÍNY			předpokládaná výše ALOKACE
			vyhlášení	zahájení příjmu	ukončení	
RES+	RES+ č. 1/2024	FVE 10 kW – 5 MW s vlastní spotřebou	21.12.2023	01.03.2024	31.10.2024	3 000 000 000 Kč
	RES+ č. 2/2024	FVE s výkonem nad 1MW	21.12.2023	15.05.2024	10.09.2024	4 000 000 000 Kč
	RES+ č. 3/2024	Komunální FVE na veřejných budovách pro malé obce	21.12.2023	01.03.2024	31.10.2024	1 000 000 000 Kč
	RES+ č. 4/2024	Komunální FVE na budovách a další infrastruktuře s potenciálem rozvoje komunitní energetiky	21.12.2023	01.03.2024	31.10.2024	1 000 000 000 Kč
HEAT	HEAT č. 1/2023	Modernizace rozvodů v SZTE: hl. m. Praha	26.04.2023	26.04.2023	29.03.2024	1 000 000 000 Kč
	HEAT č. 1/2024	Modernizace tepláren (SZTE)	30.04.2024	01.06.2024	29.11.2024	15 000 000 000 Kč
	HEAT č. 2/2024	Modernizace rozvodů v SZTE: celá ČR	01.07.2024	01.08.2024	31.03.2025	3 000 000 000 Kč
ENERG ENERG ETS ENERGCom ENERGGov HOUSEnerg	ENERG ETS č. 1/2024	Modernizace zdrojů a technologií v průmyslu v EU ETS	15.04.2024	15.05.2024	31.10.2024	20 000 000 000 Kč
	ENERGCom č. 1/2024	Energetické úspory v podnikání: hl. m. Praha (finanční nástroj NRB)	15.04.2024	01.06.2024	30.09.2024	481 180 000 Kč
	ENERGGov č. 1/2023	Energetické úspory veřejných budov na území hl. m. Prahy	03.10.2023	16.10.2023	28.06.2024	1 500 000 000 Kč
	ENERGGov č. 2/2023	Energetické úspory památkově chráněných budov	03.10.2023	16.10.2023	28.06.2024	2 000 000 000 Kč
	HOUSEnerg č. 4/2023	NZÚ: rodinné domy	26.09.2023	26.09.2023	14.02.2024	10 000 000 000 Kč
	HOUSEnerg č. 5/2023	NZÚ: oprav dům po babičce	26.09.2023	26.09.2023	<i>dle alokace</i>	5 000 000 000 Kč
	HOUSEnerg č. 6/2023	NZÚ: bytové domy (SVJ a bytová družstva)	19.09.2023	19.09.2023	<i>dle alokace</i>	4 000 000 000 Kč
	HOUSEnerg č. 7/2023	NZÚ: bytové domy (veřejná správa, obce, města apod.)	19.09.2023	19.09.2023	<i>dle alokace</i>	1 000 000 000 Kč
	HOUSEnerg č. 8/2023	NZÚ: bytové domy (fyzické a právnické osoby)	19.09.2023	19.09.2023	<i>dle alokace</i>	1 000 000 000 Kč
	HOUSEnerg č. 2/2024	NZÚ: rodinné domy	25.01.2024	15.02.2024	<i>dle alokace</i>	5 000 000 000 Kč
TRANSPORT	HOUSEnerg č. 1/2024/FN	Úvěrový nástroj pro spolufinancování projektů NZÚ: Oprav dům po babičce (bankovní instituce)	28.02.2024	15.03.2024	<i>dle alokace</i>	5 000 000 000 Kč
	TRANSGov č. 1/2024	Náhrada osobních kolejových vozidel (1. kolo: záměry)	30.04.2024	30.05.2024	31.12.2024	15 000 000 000 Kč
	TRANSGov č. 2/2024	Náhrada vozidel městské hromadné dopravy	30.04.2024	30.05.2024	31.12.2024	7 300 000 000 Kč
GREENGAS	GREENGAS č. 1/2024	Infrastruktura pro vodíkové hospodářství	září 24	září 24	srpen 25	4 000 000 000 Kč
SMARTNET PUBGRID ELEGRID	PUBGRID č. 1/2024	Energetické úspory veřejného osvětlení a instalace smart prvků v obcích v národních parcích	22.03.2024	15.04.2024	28.02.2025	230 000 000 Kč
	ELEGRID č. 1/2024	Modernizace a rozvoj PS/DS	říjen 24	říjen 24	srpen 25	7 000 000 000 Kč
I+	I+ č. 1/2024	Spolufinancování inovativních energetických projektů (1. kolo: projektové záměry pro Inovační fond)	15.03.2024	15.03.2024	10.04.2024	1. kolo <i>bez určení alokace</i>
CELKEM						116 511 180 000 Kč

Bývalý ministr Jan Dusík se stal zástupcem generálního ředitele pro otázky klimatu v Evropské komisi

Jan Dusík

FOTO: Martin Kozák, wikimedia, Volné dílo

Ad

Ad

DĚKUJI ZA POZORNOST

